

ԱՊԱԳԻՆՅ

ԽԳ. ՏԱՐԻ ԹԻ 2401 ԵՐԿՈՒԵԱԲԹԻ 11 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2023
• VOL. XLIII, NO 2401 • 11 SEPTEMBRE 2023 • MONDAY, 11 SEPTEMBER 2023

Entrusted for over 25 years

Journey Home™ coverage included with new pre-arrangement contracts* (\$595 value)

www.komitas.ca (514) 331-0400

ՏՄԻԹՐԻ ՓԵՏՔՈՎ. «ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԸ ԶԻ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԻՐ ՀԵՌԱՆԱԼՈՒ ՀԱՐԱԲԱՅԻՆ ԿՈՎԿԱՍԵՆ»

Ռուսիոյ նախագահի մամուլային քարտուղար Տմիթրի Փետքով յայտնած է, որ Ռուսիան կը գընահատէ Հայաստանի հետ կառուցողական յարաբերութիւնները, սակայն Հայաստանի Հանրապետութեան վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի՝ ռուս խաղաղապահներու առաքելութեան ձախողման մասին թեզերուն կարելի չէ համաձայնիլ: Կը գնահատենք աշխատանքային եւ միանգամայն կառուցողական յարաբերութիւնները անոր եւ նախագահ Փութինի միջեւ, եւ յոյս ունինք, որ այդ յարաբերութիւնները պիտի շարունակեն մնալ երկու երկիրներու սերտ համագործակցութեան գրաւականը: Սակայն պարոն վարչապետի այդ թեզերուն մենք չենք կրնար համաձայնիլ: Ռուսիան այդ շրջանի բացարձակ անքակտելի մասն է, ուստի ոչ մէկ տեղ կրնայ երթալ: Ռուսիան Հայաստանէն չի կրնար հեռանալ», ըսած է Փետքով լրագրողներուն:

Այս մասին կը հաղորդէ «ՌԻԱ Նովոսթի»-ն՝ յիշեցնելով, որ նախագահ Փաշինեան իտալական «Լա Ռեփուպլիքա» օրաթերթին տուած էր հարցազրոյց մը, որուն մէջ անդրադարձած էր շրջանէն Ռուսիոյ հեռանալու հաւանականութեան:

Փետքով նշած է, թէ պէտք չէ մոռնալ, որ «Ռուսիոյ մէջ աւելի շատ հայեր կ'ապրին, քան Հայաստանի մէջ», եւ այդ հայերուն մեծ մասը Ռուսիոյ հայրենասէր քաղաքացիներ են եւ արժանի աւանդ ունին երկրի զարգացման գործին մէջ:

Ըստ Փետքովի, Ռուսիան կը շարունակէ հետեւողական, կարեւոր դեր խաղալ կացութեան կայունացման գործին մէջ: «Ռուսիան կը շարունակէ խաղալ Լեռնային Ղարաբաղի մէջ անվտանգութեան երաշխաւորի դերը եւ չի պատրաստուիր փոխել իր առաքելութիւնը», ըսած է ան:

«Մենք պիտի շարունակենք դերակատարութիւն ունենալ: Այս ծիրին մէջ ի հարկէ, կարեւոր է եռակողմ համաձայնութիւններու կեանքի կոչումը: Յաջողութեան գրաւականը ինքնին այդ համաձայնութիւններուն կետերով շարժիլն է: Ի հարկէ, ատկէ ետք տեղի ունեցած են նոր իրադարձութիւններ, որոնք որոշակիօրէն փոխած են կացութիւնը, սակայն ատիկա չի նշանակեր, որ Ռուսիան կը պատրաստուի ձեռք մը ետ կանգնիլ իր գործողութիւններէն: Ընդհակառակն՝ մենք կը կարծենք, որ Ռուսիան կը շարունակէ կատարել անվտանգութեան երաշխաւորի դերը», լրագրողներուն ըսած է Փետքով:

ԱՏՐՊԵՅՃԱՆԻ ԿՈՂՍԷ ԱՌԵՎԱՆՊՈՒՄԸ ԵՒ ԱՊՕՐԻՆԻ ԱԶԱՏՁՐԿՈՒՄԸ ՀԱՅ ՌԻՍԱՆՈՂՆԵՐԸ ՎԵՐԱՂԱՐՁՈՒՄԸ ԵՆ

Արցախի մարդու իրաւունքներու պաշտպան Գեղամ Ստեփանեան յայտնած է, որ Ատրպէյճանի կողմէ առեւանգուած եւ ապօրինի ազատազրկուած ուսանողները վերադարձուած են:

«Սեպտեմբեր 7-ին՝ ժամը 17:45-ի սահմաններուն, ատրպէյճանական կողմը վերադարձուցած է Օգոստոս 28-ին ռուսական խաղաղապահ զօրակազմին ուղեկցութեամբ Արցախէն Հայաստան տեղափոխուելու ժամանակ առեւանգուած եւ ապօրինի ազատազրկուած ուսանողներ՝ Ալէն Սարգսեանը, Վահէ Յովսէփեանը եւ Լեւոն Գրիգորեանը»:

«ԸԱՆԻ՝ ՄԱՐԴ ԴԵՌ ՊԵՏՔ Ե ՄԱՅԱՆԱՅ, ՈՐՊԵՍՉԻ ԱՇԽԱՐՀԸ ՍԿՍԻ ՆԿԱՏԵԼ». CNN-Ի ԱՆԴՐԱԴԱՐՁԸ ԱՐՑԱԽԻ ՇՐՋԱՓԱԿՄԱՆ ԱՌՆՉՈՒԹԵԱՄԲ

CNN-ը լայնածաւալ յօդուած հրատարակած է՝ անդրադառնալով Ատրպէյճանի կողմէ Լաչինի միջանցքի շրջափակման հետեւանքով Լեռնային Ղարաբաղի մէջ ստեղծուած ծանր իրավիճակին, ընդ որում՝ սննդի, դեղորայքի, վառելիք պակասին, էլեկտրական հոսանքի պարբերական անջատումներուն:

«Արմէնփրէս»-ի փոխանցմամբ՝ CNN-ն Արցախի մարդասիրական ծանր ճգնաժամին կ'անդրադառնայ մարդկային պատմութիւններու միջոցով՝ ներկայացնելով այն զրկանքները, որոնց ամէն օր կ'ենթարկուին ատրպէյճանական օդակի մէջ յայտնուած արցախցի հայերը:

Պարբերականը գրուցած է Անի Կիրակոսեանի հետ, որը թերմուցումի եւ սթրէսի պատճառով յղիութեան երկրորդ եռամսեակի մէջ կորսնցուցած է երեխային:

«Եթէ չլինէր շրջափակումը, ես այսօր երեխայիս հետ կը խաղայի», - ըսած է Կիրակոսեանը CNN-ին:

Պարբերականը նաեւ կը ներկայացնէ Ստեփանակերտի մէջ խանութ ունեցող Մաքս Մխիթարեանի պատմութիւնը, որը տեսանիւթերով ցոյց տուած է իր խանութի դատարկ ցուցափեղկերը՝ ցաւ յայտնելով, որ մէկ շաբաթէն արդէն կը դառնայ գործազուրկ՝ ստիպուած փակելով խանութը, որտեղ այժմ միայն հաց, մեղր եւ օդի կը վաճառուի:

Այս տարի երեխաներու համար դպրոց երթալը եւս անհնար դարձած է՝ հաշուի առնելով սնունդի պակասը, գիրքերու, գրեական պիտոյքներու, հագուստի պակասը, հանրային երթուկութեան բացակայութիւնը:

Յօդուածը կը վկայէ նաեւ Միջազգային քրեական դատարանի նախկին գլխաւոր դատախազ Շար. - էջ 9

ԶԱՆԱՐՈՎԱ. «ՄՈՍԿՈՒՎ ԵՐԵՎԱՆԵՆ ՊԱՐԶԱԲԱՆՈՒՄ ԽՆԴՐԱԾ Ե ՀՈՈՄԻ ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ՎԱԿԵՐԱՅՄԱՆ ՈՒՂԱՐԿԵԼՈՒ ԸԱՅԼԻՆ ԱՌՆՉՈՒԹԵԱՄԲ»

Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան բանբեր՝ Մարիա Զախարովա ըսած է, որ Մոսկուան Երեւանէն բացատրութիւններ խնդրած է Հայաստանի խորհրդարանին կողմէ Միջազգային քրեական դատարանի Հռոմի կարգավիճակի վաւերացման հարցով:

«Մենք այս հարցով արդէն պարզաբանում խնդրած ենք հայկական կողմէն եւ պիտի որոշենք մեր հետագայ քայլերը՝ ելլելով Երեւանի պատասխանին բովանդակութենէն», ըսած է Զախարովան:

Յիշենք, որ Հայաստանի կառավարութիւնը Հռոմի Կանոնադրութիւնը խորհրդարանի վաւերացման ուղարկած է Սեպտեմբեր 1-ին: Հռոմի Կանոնադրութիւնը վաւերացնելու միջոցով Հայաստանի կառավարութիւնը կրնայ ձեռք բերել Ռուսիոյ նախագահը:

Զախարովա նաեւ անդրադարձած է Հայաստանի Հանրապետութեան վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի՝ իտալական «Լա Ռեփուպլիքա» օրաթերթին հետ հարցազրոյցի ընթացքին կատարած այն յայտարարութեան, թէ անվտանգութեան առումով Հայաստանի Հանրապետութեան միայն մէկ կեդրոնէ կախեալութիւնը ռազմավարական սխալ է:

Զախարովա ըսած է, որ պէտք է կարենալ պատասխանատուութիւն կրել սեփական արարքներու համար եւ ոչ թէ մեղաւորներ փնտռել՝ ատիկա ընելով անվերջ եւ ամէն առիթով:

«Ռուսիոյ հասցէին մեղադրանքներով պարբերական հռետորաբանութիւնը անընդունելի է, անիկա կը հարուածէ օգնութեան կարիք ունեցող մարդոց», աւելցուցած է ան՝ հարց տալով. «Հայաստանի իշխանութիւններու հռետորաբանութեան նպատակը արդեօք ոչ միայն պատասխանատուութիւնը ուրիշներու վրայ ձգելն ու խնդրի լուծումը բարդացնելը չէ»:

«Մոսկուան հանդէս կու գայ Լաչինի միջանցքով եւ Աղտամի ճամբով մարդասիրական բեռներու անխոչընդոտ մուտքի օգտին եւ կոչ կ'ուղղէ՝ խուսափելի խնդրի քաղաքականացումէն», ըսաւ ան եւ աւելցուց. «Եւրոպական Միութիւնը, ինչպէս նախագահ, անամօթաբար կը փոխառէ ռուսական կողմի նախաձեռնութիւնները, մինչդեռ անոր քայլերը չեն յանգեցնէր Շար. - էջ 9

ԱՐՑԱԽԱՅՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ ԱԼԻԵԻՆ ԿԱՍ՝ «ԻՆՉ ԸՍԱԲ ԶԱՅԿԸ ԲԷԼԻՆ» ...

ՅԱԿՈՒԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ

«Welcome to hell», «Բարի գալուստ Դժոխք». Իլիամ Ալիեի առաջարկն է ասիկա՝ ուղղուած արցախահայութեան: Անօթի էք, սոված, հանգ անգամ չունիք, մանկական կեր, դեղորայք, պենզին, խնդրեմ, մենք շատ ներողամիտ ենք, հանդուրժող: Ինչ գործ ունիք Բերձորի հետ, ահա՛ ձեզի ապահով, լայն միջանցք: «Խանքենտիէն» (Ստեփանակերտ) դուրս կ'ելլէք դեպի ձախ՝ «Խոճալու» (Իվանեան), յետոյ կը հասնիք Ասկերան ու քիչ մը շարունակելով եւ անցնելով ռուսական խաղաղապահ զօրքի քովէն՝ կը հասնիք «Աղղամ» (Ակնա): չող արդէն լրի մենք ենք, ինչ կ'ուզէք՝ կու տանք, դուք եւ ձեր երախաները հանգիստ կ'ապրիք որպէս Ատրպէյճանի լիիրաւ քաղաքացիներ, ինչպէս մեր երկրի միւս փոքրամասնութիւնները: Եթէ կ'ուզէք՝ կրնանք ձեզի մշակութային ինքնավարութիւն ալ տալ: Սոռքէք «Էրմենիստան», «Էրիվանը», թէեւ անոնք ալ մերն են, ինչպէս Սեւանը, Զանգեզուրը: Ձեր դեկավարը տակաւին երկու տարի առաջ, չոկտեմբեր 6-ին, Չեխիայի մայրաքաղաք Փրակի մէջ յայտարարեց, թէ ինք կ'ընդունի Ատրպէյճանի տարածքային ամբողջականութիւնը 68 հազար քառ. քիլոմետր սահմաններու մէջ, ներառեալ Ղարաբաղը, որուն «Լեռնային Ղարաբաղ» ըլլալը մենք երբեք չենք ընդունած եւ պիտի չընդունինք: Ղարաբաղը ամբողջական եւ անբաժան մասն է Ատրպէյճանի, եւ հոն ապրողները՝ մեր լիիրաւ քաղաքացիները, որոնք կը գտնուին մեր հոգատարութեան տակ: Զիմա հոն գտնուողներ զինեալները ահաբեկիչներ են, պիտի զինաթափենք զիրենք, ձեր նախագահն ու կառավարութիւնն ալ՝ անօրինական են, խորհրդարանը՝ նոյնպէս: մենք պիտի նշանակենք ձեր ներկայացուցիչները, արդարօրէն:

արդէն գրեթէ քառասուն տարեան իր «տեղեկութիւն» եր պատճառ դարձեր, որ արցախցի երիտասարդները համարձակութիւն ունենան ճամբայ ելլելու դեպի Երեւան:

Սուտ, սուտեր, ստախոսներ, որոնց դիմաց 120 հազար մեր հայրենակիցները, անասելի, անկարագրելի վիճակի մէջ, նոյնիսկ ներքին՝ անբաղձալի, դատապարտելի տարածաշրջաններու մթնոլորտին մէջ, քաջաբար կը մերժէ Աղղամի ճամբան, Դժոխքի ճամբան:

Այդ մերժումը Չորքէքաթի օրը լաւագոյնս արտայայտեց ասկերանցի հայուհի մը, որուն ոչ անունը գիտենք, ոչ ալ ազգանունը: Միայն գիտենք, որ ան քոյրիկն է Արթուր անունով զինուորի մը, որ զոհուած է վերջին պատերազմին: Հայուհին, կանգնած՝ Ալիեի դրկած կարմիր մահիկաւոր բռնատարներուն դիմաց, իր հարազատ բարբառով պոռաց. «Դե անցէք, թորք շներ»: Ապա կոչ ուղղելով իր հայրենակիցներուն գալ եւ միանալ իրեն՝ սուտա իսկական հայու եւ իսկական արցախցիի հարցը՝ «Ինչ, օգըմ իք թորքի հացը կերած ըլլի, բա ամօթ չի մեզ»...

Այո, «թորքին» հացը հարամ է, մանաւանդ այն թորքին, որ անի ջան 50 օրէ ի վեր Կոռնիճորի մէջ, ատրպէյճանական «մաքսակետին» դիմաց, անշարժ կը պահէ հայկական 22 բռնատարները, որոնց վրայ նախորդ օրը անցաւ նաեւ Փարիզի քաղաքապետուհին՝ Անն Կալիպիեթի մարդասիրական օգնութիւնը 10 բռնատարներով:

Եւ հոս կ'ուզեմ յիշել իմ եւ ընկերներէ շատերուն ուսուցիչ այժմ դադարած «Շիրակ» ամսագրի բազմապատկ խմբագիր Օնիկ Սարգիսեանի պատմածը իր երիտասարդական կեանքէն... Հայկ Նահապետին ու Բել բռնապետին մասին:

Տակաւին երիտասարդ, Մելգոնեան կրթական հաստատութիւնը հազուադարձեալ՝ Օ. Սարգիսեանը կ'ողջարկուի Ազգի (Սուրիա) նախակրթարան՝ ուսուցչութեան: Թեմի առաջնորդ Արտաւազը եպս. Սիրմէան, օրերէն օր մը կ'որոշէ այցելել այդ դպրոցը: Հայոց պատմութեան դասին կը մտնէ Օնիկին դասարանը: Կը նստի աթոռին եւ դասարանին ամենափոքր տղան կը կանչէ գրատախտակին քով եւ, իմանալէ ետք օրուան դասը՝ հարց կու տայ.

- Տղաս, Բելին դրկած սուրհանդակները ինչ ըսին Հայկին:

- Ըսին՝ Հայկ, ինչո՞ գացիր, ինչ կ'ընես այդ ցուրտ ձմեռ երկիրը, լեռներուն մէջ: Ետ եկուր հոս, յայտնէ հնազանդութիւնդ ինձի, եւ ապրիր ուզածիդ պէս: Հոս տաքով է, ամէն ինչ կայ, գինի, աղուոր աղջիկներ...

- Է, տղաս, կը հարցնէ Սրբազանը՝ մե՞ծ ոգեւորութեամբ դասը պատմող տղուն, - Հայկը ինչ պատասխանեց Բելին:
- Հայկը ըսաւ՝ սի...հր...սի...հր:

Չող Սրբազանը այնպիսի քահ-քահ մը կը փրցնէ, որ տակի խարխուլ աթոռը կը կոտրի:

Ուրեմն միշտ յիշենք, թէ Հայկը Բելին ինչ ըսաւ: Արցախահայր, թէեւ պաշարուած եւ սովաւոր, միշտ կը յիշէ, միշտ պիտի կրկնէ Հայկ Նահապետին խօսքը:

Իսկ մենք ինչ կ'ըսենք եւ ինչ կ'ընենք: Արցախահայր առանձին պիտի թողունք:

Երեւան
«ՊԱՅՔԱՐ» շաբաթաթերթ

ԱՊՏՈՒԼԱԿԻԱՆ. «ԻՐԱՆ ԵՐԲԷ ԶԸՆԴՈՒՆԻՐ ՏԱՐԱԾԱՇՐՉԱՆԻ ՄԷՋ ԱՇԽԱՐՀԱԶԱՐԱԶԱԿԱՆ ՈՐԵՒԷ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ»

Թերանի մէջ թուրք գործընկեր Հաքան Ֆիտանի հետ միատեղ մամուլի ասուլիսի ընթացքին Իրանի արտաքին գործոց նախարար Հոսէյն Ամիր Ապտոլլահիան յայտարարած է, որ Իրան կ'աջակցի Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի միջեւ համաձայնութիւններուն ու երկխօսութեան եւ երբեք չ'ընդունիր տարածաշրջանի մէջ աշխարհաքաղաքական որեւէ փոփոխութիւն կամ տարածաշրջանին մէջ առկայ պատմական տարանցիկ ուղիներու սահմանափակում:

«Եկած է ժամանակը մեր ետին ձգելու լարուածութեան եւ հակամարտութեան շրջանը եւ առաջ երթալու դեպի Կովկասի մէջ խաղաղութեան եւ գործակցութեան շրջան», ըսած է Ապտոլլահիան:

ԱԳԱԳԵՅ
Շաբաթաթերթ

ABAKA

Hebdomadaire Arménien
Armenian Weekly ISSN 0382-9251

Publié par /Published by
Le Centre de Publication Tékéyan
825 rue Manogian, Saint-Laurent,
Québec H4N 1Z5

Tél: (514) 747-6680 • FAX: (514) 747-6162
e-mail: abaka@bellnet.ca
www.tekeyanmontreal.ca

Պատասխանատու խմբագիր՝
ԱՒԵՏԻՍ ՂԱԳՍԵԱՆ

Ծանուցումներու
նուիրատուութիւններու եւ
գրասենեակի պատասխանատու՝
ՍԱԼԻ ՄԱՐԿՈՍԵԱՆ

Թորոնթոյի պատասխանատու՝
ՄԱՏԱԹ Բ. ՄԱՍՈՒԲԵԱՆ

Canada
2nd Class \$80 (QC & ON)
1ère classe/first class \$150
U.S.A. 1st class (US) \$150
Autres pays/Other countries:
1st class (US)\$120
Per issue \$1.75
Dépôt légal: Bibliothèque du Québec
PM40015549R10945
TPS/GST - R119209294 • TVQ/PST #1006268699

Financé par le gouvernement du Canada
Funded by the Government of Canada

ՄՈՆԹԻՍԱԼ

ԵՐԿԱՐ ՇԱԲԱԹԱՎԵՐՋԻ ԽՈՐՈՎԱԾԻ ՅԱԶՈՂ ԱՌԱՋԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ՝ ԹԵՔԷԵԱՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՊՈՒՐԱԿԻՆ ՄԷՋ:

Կիրակի, 3 Սեպտեմբեր 2023: Կ. Ե. Ժամը 2:00 Զարդարուած Թեքէեան Մշակութային Միութեան պուրակը կը վայելէր բազմաթիւ ներկաներու զուարթ ու բարձր տրամադրութիւնը:

Խորովածի հոտը կը բուրբեր ու կը սրեր բոլորին ախորժը:

Իսկ անոյշ ու զով զեփիւռը կը մեղմացնէր օդին ջերմութիւնը ստեղծելով հեշտալուր մթնոլորտ մը, երբ ներկաները մտերմիկ խօսակցութիւններով կը մոռնային իրենց առօրեայ մտահոգութիւնները գէթ մի քանի ժամուայ համար:

Հաճելի մթնոլորտ մը ստեղծուած էր, խաղաղ ու հանդարտ՝ երկար շաբաթավերջի մը պահանջը ուստի պատշաճութեամբ: ... Եւ ահա վերջալոյս էր:

Արեւը իր վերջին շողշողուն ճաճանչները կը սփռէր Թեքէեան Մշակութային Միութեան պուրակի թարմ ու կանաչ տարածութեան վրայ... տալով իր «Մնացէ՛ք բարով» ի հրաժեշտը՝ ներկաներուն, որոնց ուրախութիւնն ու գնահատանքը կը զգենուր վառ ու կայտառ գոյներ:

Ժրաջան վարչական անդամները, մեղուանման արագութեամբ ու կարգապահութեամբ կը սպասարկէին ճաշերը:

Մեկնելու պահին էր արդէն, անհաւատալի... անբաւարար... բայց իրա՛ւ, սակայն՝ նորանոր մտերմիկ հանդիպումներու յոյսերով...:

ՆԵՐԿԱՅ ՄԸ

ԳԵՐԱԳՈՅՆ ՀՈԳԵՒՈՐ ԽՈՐՀՈՒՐԴ. «ԱՏՐՊԷՅՃԱՆԸ ՈՉ ՄԻԱՅՆ ԿԸ ԶԳՏԻ ԳՐԱԲԵԼ ԱՐՅԱԽԸ, ԱՅԼԵՒ՝ ՀՀ-Ն»

Օգոստոս 28-31 Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածինի մէջ, նախագահութեամբ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Երկրորդ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի, տեղի ունեցաւ Գերագոյն հոգեւոր խորհուրդի ժողովը: Ժողովի նիստերը վարեցին Արեւմտեան Եւրոպայի Հայրապետական պատուիրակ Ս. Խաժակ արքեպիսկոպոս Պարսամեանը եւ Մայր Աթոռի դիւանապետ Ս. Արշակ արքեպիսկոպոս Խաչատրեանը: Այս մասին կը յայտնէ Մայր Աթոռի տեղեկատուական համակարգը:

Ատրպէյճանական յարձակումներու եւ աշխարհաքաղաքական բարդ զարգացումներուն հետեւանքով Հայաստանի ու Արցախի Հանրապետութիւններուն մէջ ստեղծուած կացութեան վերաբերեալ զեկոյցներով հանդէս եկան Արցախի թեմի առաջնորդ Ս. Վրթանէս եպիսկոպոս Աբրահամեանը, ԳՀԽ անդամ, ի.գ.դ. Գեորգ Դանիէլեանը եւ «Թաթոյեան» հիմնադրամի տնօրէն Արման Թաթոյեանը:

Խիստ մտահոգութեամբ արձանագրուեցաւ, որ միջազգային լարուած իրադրութենէն օգտուելով՝ Ատրպէյճանի իշխանութիւնները, որդեգրած պետական քաղաքականութեան ծիրէն ներս, ոչ միայն կը ձգտին բռնագրաւել Արցախը, այլեւ Հայաստանի Հանրապետութեան ինքնիշխան տարածքները: Այս ծիրէն ներս անդրադարձ եղաւ Բերձորի միջանցքի արգելափակման իբրեւ արդիւնք Արցախի ամբողջական շրջափակման եւ արցախահայութեան նկատմամբ դրսեւորուող անմարդկային բռնաճնշումներուն ու ցեղասպան գործողութիւններուն, ինչի հետեւանքով խաթարուած են երկրի կենսագործունէութեան բոլոր ոլորտները:

Ներկայացուեցան նաեւ ատրպէյճանական իշխանութիւններուն կողմէ նախաձեռնուած քայլերն ու գործողութիւնները՝ ուղղուած ցեղական հայկական հետքերու ոչնչացման իրացման:

Զեկոյցներուն շուրջ ծաւալուած քննարկումներուն իբրեւ արդիւնք ԳՀԽ հանդէս եկաւ առանձին յայտարարութեամբ:

Միւռնօրինութեան, եպիսկոպոսաց ձեռնադրութեան արարողութիւններու կազմակերպման ընթացքին, ինչպէս նաեւ Մայր Տաճարի հիմնանորոգութեան, ներքին յարդարման եւ շրջակայքի բարեկարգման աշխատանքներուն վերաբերեալ զեկոյցներով հանդէս եկան Մայր Աթոռի դիւանապետ Ս. Արշակ արքեպիսկոպոս Խաչատրեանը եւ լուսարարապետ Ս. Մուշեղ եպիսկոպոս Բաբայեանը:

Արձանագրուեցաւ, որ 2023թ. Հոկտեմբեր 1-ին Միւռնօրինեքի արարողու-

թեան իրենց մասնակցութիւնը պիտի բերեն Քոյր Եկեղեցիներու եւ միջեկեղեցական կառոյցներու ներկայացուցիչներ, Հայ Եկեղեցոյ նուիրապետական այթոռներէն ու աշխարհասփիւռ թեմերէն բարձրաստիճան հոգեւոր հայրեր եւ հաւատացեալ ուխտաւորներ: Միւռնօրինութեան արարողութեան ծիրէն ներս՝ Սեպտեմբեր 30-ին Սուրբ Գայեանէ վանքին մէջ տեղի պիտի ունենայ «Խաղաղութեան աղօթք» միջեկեղեցական պատուիրակութիւններու մասնակցութեամբ, իսկ Հոկտեմբեր 8-ին՝ եպիսկոպոսաց ձեռնադրութիւն:

Միւռնօրինութեան տօնական արարողութեան կազմակերպման աշխատանքներուն հետ առնչուած խօսուեցաւ Տաճարի շրջակայքի բարեկարգման ընթացքին մասին: Արձանագրուեցաւ, որ մինչ Միւռնօրինեք Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածինը շինարարներու ներդրած ջանքերուն իբրեւ արդիւնք պատշաճ բարեզարդութեամբ պիտի ներկայանայ ուխտաւոր հայորդիներուն:

Ժողովին ընթացքին մտքեր փոխանակուեցան նաեւ Երուսաղէմի Հայոց Պատրիարքարանին կողմէ «Կովերու պարտեզ» կալուածքի վարձակալութեան գործարքի խնդիրներուն շուրջ: ԳՀԽ-ը կարեւորութեամբ ընդգծեց, որ պիտի շարունակէ հետամուտ ըլլալ հարցի բարի կարգաւորման եւ այդ առնչութեամբ պիտի գործադրուին հնարաւոր բոլոր ջանքերը:

Ժողովին ընթացքին քննարկուեցան նաեւ Եկեղեցավարչական, կարգապահական եւ Եկեղեցոյ առաքելութեան արդիւնաւորման առնչուող այլ հարցեր:

«ԱՅԼՈՅ ԲԵՐԱԾ ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆԸ ՆՈՐ ՊԱՏԵՐԱԶՍԻ ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ Է» . ԿԻՄ ԳԱԲՐԻԷԼԵԱՆ

ՑԱՏՈՒԿ «ԱՊԱԳԱՅ» ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹԻՆ

Արցախի պաշարումը կը շարունակուի, մարդասիրական իրադրությունը բարդ է եւ ստեղծուած տագնապը հատած է ընդունելի բոլոր «կարմիր գիծեր»ը: Իրավիճակին մասին «ԱՊԱԳԱՅ»ի ընթերցողներուն աւելի յստակ պատկեր մը տալու նպատակով օրերս հեռավար կապով զրուցեցի արցախցի լրագրող Կիմ Գաբրիէլեանին հետ: Ստորեւ հարցազրոյցը:

Արցախի ճգնաժամը կը շարունակուի: Շատ պիտի խնդրէի՞ք հակիրճ տողերու մէջ ներկայացնէք ընդհանուր դրութիւնը: Ի վերջոյ այսօր արցախցի ժողովուրդը յայտնուած է մահ ու կենաց իրավիճակի մը առաջ, եւ այս առումով որոնք են հիմնական մարտահրաւերները:

Արցախի ներկայ կացութիւնը դժուար է հակիրճ տողերու մէջ դիտարկել. իրավիճակն օրըստօրէ կը փոխուի աւելի խորացնելով ճգնաժամը: Իսկ այսպէս երկար չի կրնար շարունակուիլ, որովհետեւ նիւթական եւ հոգեւոր պաշարներն անվերջ չեն, անոնք որոշակի պահմը պիտի հասնին բացարձակ զրոյական աստիճանի: չայստանի եւ Սփիւռքի մէջ պէտք է յարաճուն պատասխանատուութեամբ վերաբերուին Արցախի փրկութեան, ինչպէս եղած է նախորդ դարավերջին: Մենք, ի վերջոյ, առասպելական գօտեմարտիկներ չենք, եւ կարելի չէ պարզապէս կողքէն նայիլ ու հիանալ մեր մարմնական ու հոգեկան տոկունութեան վրայ: Ստեփանակերտցիի տուայտանքը պէտք է փոխանցուի ու տարածուի Երեւան, Լոս Անճըլըս, Փարիզ, Պէյրուի, Կրասնոտար բնակող հայերու սրտին մէջ: Մէկ հայրենիքի գաղափարը գեղեցիկ բառախաղ չէ, այնտեղ ներառուած են հազարաւոր նահատակներու անկատար երգանքները. արդեօ՞ք մենք իրաւունք ունինք հրաժարելու զանոնք իրականացնելու սուրբ առաքելութենէն:

Արդի մարտահրաւերները, կը կարծեմ, պէտք է վերը ըսուածի տրամաբանութեան մէջ գնահատել:

Վերջին ժամանակներուն Արցախի մէջ տեղի կ'ունենան յաճախ անհասկնալի զարգացումներ. Խօսքը ի մասնաւորի ներքին իրավիճակին մասին է, ինչո՞ւ այս լարումները եւ ի վերջոյ այս բոլորը ինչի կարող են յանգեցնել:

-Թող ներուի համեմատութեան համար, բայց այդ «անհասկնալի զարգացումները» որոշ առումով կը յիշեցնեն իրավիճակ մը, երբ ծանր հիւանդի սնարին մօտ հաւաքուած ազգականները փոխանակ մտահոգուած ըլլալու հիւանդի առողջութեամբ, կը վիճին անոր ժառանգութեան տիրանալու իրաւասութեան շուրջ:

Ես կուսակցական/քաղաքական գործիչ չեմ, չունիմ գաղափարական ընդգծուած յենակետեր, բայց որպէս գրող, հասարակական գործիչ, այս ամէնուն մէջ իրական վտանգներ կը տեսնեմ: Արցախի մէջ առնուազն երեք գաղափարական բեւեռ կայ, որոնք իրարմէ տարբեր մօտեցումներ ունին երկիրը կործանումէն փրկելու հարցով: Թերեւս կարելի է անոր անմիջական հետեւանքը համարել, որ երեք տարուան ընթացքին Արցախի շանրապետութեան մէջ երեք պետական նախա-

րար փոխուած է, մէկ Ազգային Ժողովի նախագահ, իսկ նախարարներու ու պետական այլ կառույցներու ղեկավարներու փոփոխութիւնները այս պահուն կը դժուարանամ նոյնիսկ ստոյգ հաշուելու:

Անկեղծ ըսեմ, մարդիկ յոգնած են սրտառու շահակրատանքներէ, անոնք բանական դատողութեամբ կատարուած առաջարկներու ու լուծումներու կը սպասեն: Խնդիրը հասած է այն բանին, որ ոմանք կը փորձեն շրջանառութեան մէջ դնել բնակչութեան խոցելի հատուածը տարիանելու տարբերակը՝ առանց քննարկելու անոր վտանգները: Անկանխատեսելի զարգացումներու պարագային, անշուշտ, բոլոր տարբերակներն ալ կրնան իրատապ դառնալ, բայց ինչ որ ալ ըլլան, հնարաւոր վտանգները, զանոնք շրջանցելու հնարաւորութիւնները պէտք է մանրագնեսին քննարկուի ու համընդունուի: Ճակատագրական պահուն մէկ հոգիի կամ մէկ քաղաքական ուժի ընդունած որոշումը հրամայականութիւն չի կրնար ունենալ, քաղաքական դաշտի փոխհամաձայնութիւնն անհրաժեշտ է:

Մեզմէ շատերուն համար անհասկնալի կը շարունակէ մնալ Ռուբէն Վարդանեան «երեւոյթ»ը. այս առումով ինչ կը մտածէք:

-Պարոն Վարդանեանի անձին ծանօթ չեմ, անոր գործունէութեան մասին տեղեկ եմ միայն տեղեկատուական հոսքերէն: Չեմ կրնար գնահատել

անոր «երեւոյթ» բայց կ'ողջունեմ ցանկացած հայու արցախասպաստ ջանքերը, յատկապէս, եթէ ան կ'ապրի այստեղ եւ իմ հետ կը կիսուի պաշարման փորձութիւնները:

Մեր պատմութեան ընթացքին յաճախ եղած են դէպքեր, երբ արտաքին թշնամին կարողացած է ամուր բերող «ներսէն» գրաւել: Այսօր այդ վտանգը կայ:

-Այսօր դարձեալ արտաքին թշնամին խուժած է այդ բերդէն ներս: Շահութի, Շուշիի, հայկական բազմաթիւ գիւղերու բռնազավթման փաստն ինքնին զգուշացնող ուղերձ է, որ վտանգուած է Արցախի մնացեալ հատուածը եւ: Միայն մարդասիրական բեռներու ներկրման արգելափակումը չէ՛ սահմանամերձ բնակավայրերու յաճախակի գնդակոծումը, գիւղատնտեսական աշխատանքներու կատարումը խոչընդոտելը, մարդոց առեւանգելը, տեղեկատուական ահաբեկչութիւնը նոյնպէս սպառնալիք են մեր գոյութեան:

Այդ սպառնալիքը չի վերանար, մինչեւ ազգովին չինքնակազմակերպուինք: Մեր յոյսը դրած ենք դուրսի աջակցութեան վրայ, բայց պատմութիւնը մեզի արժեքաւոր յուշումներ կ'ընէ՛ այլոց բերած խաղաղութիւնն ընդամենը նոր պատերազմի նախապատրաստութիւն է: Ինքը պիտի կարողանաս հակառակորդին խաղաղութիւն պարտադրել, որպէսզի անքեզ հետ հաշուի նստի: Մենք իմա պատրանքային լատենտութեան մէջ ենք, սակայն այդ ալ երկար չի տեւեր կամ ամբողջութեամբ պիտի պարտուինք, կամ վերջապէս խելքի պիտի գանք:

-Կան վարկածներ, որ «Ղարաբաղեան հիմնա-

խընդիրը» ունի նաեւ արտաքին առանցքներ: Այդ առումով ալ յաճախ լսելի դարձած խօսք է, որ շրջանային խաղաղութիւնը համար յատկապէս՝ Ռուսիա եւ Իրան, Արցախի հարցը ոչ թէ կարելի է, այլ տարածաշրջանին մէջ հաւասարակշռութիւնները պահելու համար ազդեցիկ ուժեր, պարտաւոր են պահել Արցախի անվտանգութիւնն ու որպէս «հայկական գործօն» պահպանումը: չամաձայն էք այս բնութագրումին հետ, եթէ այդ ապա ինչպէս կը մեկնաբանէք ընդհանուր պատկերը:

-Այն փաստը, որ շուրջ երեք տասնամեակ Իրան հանդուրժած է Լեռնային Ղարաբաղի շանրապետութիւնը, թեպէտ միջազգայնօրէն չճանչցուած,

գոյութիւնն իր սահմաններուն մօտ, կը վկայէ, որ նուազագոյնը թշնամաբար չէր տրամադրուած մեր նկատմամբ, եթէ չըսենք հակառակը: Բայց տարածաշրջանի աշխարհաքաղաքական շահերու նոր բախումը Իրանի Իսլամական շանրապետութեան նոր դիրքաւորման տարաւ. մեր հարաւային հարեւանը ոչ թէ դատապարտեց Պաքուի իշխանութիւններու սանձազերծած յարձակողական պատերազմը, այլ ողջունեց «Ատրայէճանի տարածքային ամբողջականութեան վերականգնումը»: Դիւանագիտութեան մէջ ինքնանպաստութեան կանոնները «շարժական» են, եւ չի բացառիր, որ որոշակի փուլ մը Իրան կրկին հաւատարիմ դառնայ տարածաշրջանին մէջ հայկական նոր նախաձեռնութիւններու նկատմամբ: Այս հեռանկարն իրատեսական է, եթէ չայստանի արտաքին քաղաքական ուղղութիւնը կրատրականէն անցում կատարէ դէպի ներգործական:

Ինչ կը վերաբերի Ռուսիոյ, ապա չարաւային Կովկասի մէջ ան եղած է ու կը մնայ առանցքային երկիր, որու գործողութիւններու բնոյթէն մեծապէս կախուած են երեք կովկասեան երկիրներու ազգային ռազմավարութիւնները: Գուցէ վիճայարոյց միտք կ'արտայայտեմ, բայց իմ ընկալումը այդ է, եւ ըսուածի վառ օրինակը այն է, որ արցախեան հակամարտութեամբ պայմանաւորուած՝ Ատրայէճանն ու չայստանը /բնականաբար նաեւ Արցախը/ այսօր կարելի է ըսել՝ պատանդ դարձած են Ռուսիոյ ձեռքին:

Միւս կողմէ կը նկատենք Ռուսաստանի խաղաղապահ ուժերուն հանդէպ առկայ է համընդհանուր դժգոհութիւն: Այն վարքը, որ կը դրսեւորուի ռուսներու կողմէ անկարողութեան կամ չկամութեան դրսեւորում է ըստ Ձեզ:

-Ես կ'ըսեմ՝ չկամութեան: Չեմ կարծեր, թէ Ատրայէճանի սարդիչ գործողութիւնները Արցախի եւ չայստանի մէջ կը կատարուին առանց Ռուսիոյ Դաշնութեան իմացութեան կամ թողտուութեան: Ծիծաղելի է մտածել, որ Ատրայէճանի գումարտակային մակարդակով ռազմական գործողութիւններուն իրապէս հակազդելու ուժ չէ զինուած ուժերը չունին: Նոյնը նաեւ Արցախի մէջ. շուրջ ինն ամիս Ռուսիոյ խաղաղապահ զօրակազմի պատասխանատուութեան գօտիին մէջ կ'իրականացուի խուլ

ABAKA

SECTION FRANÇAISE

LUNDI, 11 SEPTEMBRE 2023

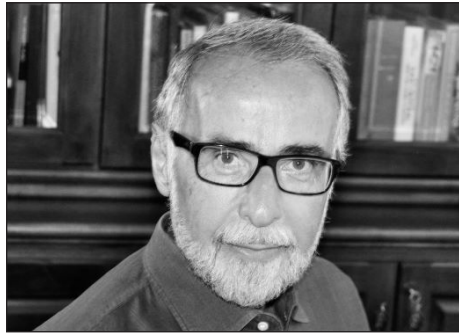
Le diable dans les moindres détails : impossible intégration de l'Artsakh à l'Azerbaïdjan

Écrit en anglais par Vahan Zanoian et publié dans *The Armenian Mirror-Spectator* en date du 29 août 2023

L'attention internationale et panarménienne se concentre actuellement, à juste titre, sur la réouverture du corridor de Latchine, car cela constitue l'atténuation immédiate et la plus visible d'une situation insoutenable pour la population du Haut-Karabagh. Néanmoins, ce serait une erreur dangereuse de considérer la crise actuelle au Haut-Karabagh simplement comme une crise humanitaire. Les dégâts causés par le blocus du corridor de Latchine par l'Azerbaïdjan vont au-delà de la pénurie de nourriture, de médicaments et d'autres produits de première nécessité. Une conséquence tout aussi dangereuse du blocus a été le déplacement de l'attention internationale du droit à l'autodétermination, à l'autonomie et à l'indépendance de la population ethnique du Haut-Karabagh vers l'assistance humanitaire. Ceci, ainsi que le changement d'orientation concomitant dans le discours international autour du Haut-Karabagh, a créé le risque que les médiateurs internationaux, une fois qu'ils auront « résolu » le problème humanitaire, de considérer le conflit comme résolu et leur travail accompli.

Ce qui rend ce risque réel et présent est le fait que les médiateurs internationaux n'ont pas encore montré leur volonté politique de s'attaquer au défi difficile et à la cause profonde du blocus, à savoir l'intention clairement démontrée de l'Azerbaïdjan de procéder à un nettoyage ethnique et à un génocide. Il semble y avoir une ruée, peut-être même une compétition, entre les médiateurs internationaux pour parvenir à la paix entre l'Arménie et l'Azerbaïdjan (et ensuite s'en attribuer le mérite), à tout prix, y compris en transformant le sort des Arméniens du Haut-Karabagh en dommages collatéraux.

Charles Michel, le président du Conseil européen (UE), dans son compte rendu après les réunions trilatérales de la mi-juillet à Bruxelles, a fait preuve d'un optimisme exagéré quant aux perspectives de paix entre l'Arménie et l'Azerbaïdjan ; deux points de son exposé étaient révélateurs : premièrement, que les deux parties avaient accepté l'intégrité territoriale de l'autre avec des kilomètres carrés spécifiques cités comme superficie de chaque pays, confirmant en fait la reconnaissance par l'Arménie du Haut-Karabagh, ainsi que des 8 enclaves azerbaïdjanaises de l'ère soviétique dans l'Arménie proprement dite, faisant partie de l'Azerbaïdjan ; et deuxièmement, son éloge de la volonté de l'Azerbaïdjan de fournir des fournitures humanitaires au Haut-Karabagh via Ağdam. Ces deux points sont significatifs car ils témoignent d'un mépris total des droits fondamentaux de la population du Haut-Karabagh.

Début juillet, l'ambassadrice américaine en Arménie, Kristina Kvien, a déclaré sans ambiguïté que les Arméniens du Haut-Karabagh pouvaient vivre en paix en tant que citoyens d'Azerbaïdjan. Bien entendu, le gouvernement arménien lui-même a formellement et publiquement reconnu que le Haut-Karabagh faisait partie de l'intégrité territoriale de l'Azerbaïdjan. Et la Russie n'est pas loin derrière, soutenant l'idée selon laquelle les Arméniens du Haut-Karabagh doivent accepter la domination azerbaïdjanaise. Accepter que le Haut-Karabagh fasse partie de l'Azerbaïdjan et que la population arménienne puisse s'y intégrer et vivre confortablement comme citoyenne de l'Azerbaïdjan entraîne de nombreuses conséquences inimaginables qui rendent cette hypothèse tout simplement impossible. Ceux qui prônent cette solution n'ont pas réfléchi aux conséquences.

Cet article ne s'étendra pas sur le débat « intégrité territoriale » contre « autodétermination », ni sur l'histoire compliquée du conflit du Haut-Karabagh, ni sur l'absence de toute base juridique permettant au Haut-Karabagh de faire partie de l'Azerbaïdjan. Au lieu de cela, il mettra en lumière certains des obstacles pratiques à l'intégration du Haut-Karabagh à la République d'Azerbaïdjan, un sujet généralement absent du discours international sur la région.

Au risque de répéter un cliché vieillissant mais réel, permettez-moi de dire que dans ce cas-ci, le diable se cache certainement dans les détails. Certains de ces détails incluent, sans s'y limiter, les faits évidents suivants :

- Tout homme en bonne santé de plus de 18 ans a probablement servi dans l'armée de défense du Haut-Karabagh. Selon le régime de Bakou, ce sont des terroristes. Des milliers de soldats qui ont défendu leur patrie lors des guerres passées du Karabagh seront accusés de terrorisme et arrêtés, comme le cas récent de Vagif Khachatryan, qui a été enlevé dans un véhicule de la Croix-Rouge le transportant pour des soins médicaux, parce que le gouvernement azerbaïdjanais l'a pris pour son homonyme, un ancien soldat de l'armée de défense du Haut-Karabagh. La récente promesse d'Aliiev d'amnistier

Suite à la page 6

Pour l'Arménie, aucune alternative au corridor de Latchine

Le corridor de Latchine est le lien entre l'Arménie et le Haut-Karabagh et n'a pas d'alternative, a déclaré le ministère arménien des Affaires étrangères (MAE).

Le service arménien RFE/RL a demandé au ministère arménien des Affaires étrangères si l'Azerbaïdjan faisait de l'ouverture de la route d'Ağdam vers le Haut-Karabagh une condition préalable à la réouverture du couloir de Latchine vers Bakou.

Le ministère arménien des Affaires étrangères a répondu que le corridor de Latchine devrait être rouvert et que, comme pour d'autres communications possibles, cette question devrait être résolue dans le cadre du mécanisme international du dialogue Bakou-Stepanakert.

À la question du service arménien de RFE/RL concernant la position négative du Haut-Karabagh à l'égard de l'aide humanitaire via Ağdam, s'il existe un pays membre du Conseil de sécurité de l'ONU prêt à soumettre un projet de résolution sur la question de Latchine et si cette perspective est visible dans un avenir proche, le ministère arménien des Affaires étrangères a fait référence à la réunion urgente du Conseil de sécurité de l'ONU du 16 août et a répondu que lors de cette réunion, l'écrasante majorité des pays membres du Conseil de sécurité de l'ONU avait exprimé une position claire concernant la nécessité de restaurer les activités du corridor de Latchine, de mettre en œuvre les décisions de la Cour internationale de Justice de l'ONU et de respecter les points de la déclaration du 9 novembre 2020. Il a ajouté que certains pays ont également clairement souligné que la route d'Ağdam ne pouvait pas être une alternative au corridor de Latchine.

« La position de l'Arménie sur cette question n'a pas changé et le travail avec nos partenaires internationaux se poursuit, visant à la mise en œuvre par l'Azerbaïdjan des décisions pertinentes de la Cour internationale de Justice et à la levée du blocus illégal du Haut-Karabagh, notamment en mettant en œuvre les mécanismes de l'ONU et du Conseil de sécurité », a ajouté le ministère arménien des Affaires étrangères.

Récemment, un document attribué au ministre russe des Affaires étrangères et concernant les droits du peuple du Haut-Karabagh en Azerbaïdjan a été publié sur Internet. Le service arménien de RFE/RL a demandé de préciser s'il s'agit d'un document officiel, s'il a été transmis à l'Arménie et à l'Azerbaïdjan et quelle est la position de l'Arménie à cet égard. Le sujet des négociations pourrait être de savoir si l'Arménie continue à maintenir la même position, à savoir que c'est la question du Haut-Karabagh qui doit être négociée.

Le ministère arménien des Affaires étrangères a répondu qu'il ne commentait pas les informations reçues de sources non officielles.

Pour le New York Times, un autre nettoyage ethnique pourrait être en cours

L'Azerbaïdjan profite du fait que la Russie est occupée par le conflit en Ukraine et l'utilise pour commettre « ses propres crimes contre l'humanité ». C'est ce qu'a exprimé le chroniqueur du New York Times Nicholas Kristof, faisant référence à la situation au Haut-Karabagh à la suite au blocus du corridor de Latchine par l'Azerbaïdjan. Son article est intitulé « Un autre nettoyage ethnique pourrait être en cours – et nous n'y prêtons pas attention. »

« Vous n'avez probablement pas entendu parler de la brutalité de l'Azerbaïdjan envers une enclave arménienne appelée Haut-Karabagh, mais elle mérite d'être examinée », écrit Kristof, rappelant le rapport de l'ancien procureur général de la Cour pénale internationale, Luis Moreno Ocampo, selon lequel « Il y a un génocide en cours contre 120 000 Arméniens vivant au Haut-Karabagh ».

« Il est extrêmement important de qualifier cela de génocide », a déclaré Moreno Ocampo au chroniqueur susmentionné, soulignant qu'il est également crucial que les États-Unis et les autres puissances mondiales – y compris le Royaume-Uni, qui s'est montré trop silencieux – intensifient la pression sur l'Azerbaïdjan ».

L'article du New York Times parle une fois de plus de la décision de la Cour internationale de Justice, selon laquelle l'Azerbaïdjan doit lever le blocus, ainsi que de la situation humanitaire désastreuse au Haut-Karabagh.

« En 2020, l'Azerbaïdjan a mené une brève guerre au cours de laquelle il a récupéré la majeure partie de l'enclave, et il veut maintenant récupérer le reste – et, je suppose, expulser une grande partie de la population arménienne de souche », note le chroniqueur.

L'article note que « le seul point sur lequel même des pays aussi éloignés que les États-Unis et la Russie s'accordent est que l'Azerbaïdjan devrait rouvrir le corridor de Latchine et mettre fin aux souffrances ».

Les États-Unis et la communauté internationale doivent agir pour protéger les Arméniens de l'agression de l'Azerbaïdjan

« En ce jour de l'indépendance de l'Artsakh, le 2 septembre, je pense aux habitants de l'Artsakh qui sont contraints de supporter un blocus meurtrier qui dure depuis des mois », a déclaré Adam Schiff, membre de la Chambre des représentants des États-Unis, sur les réseaux sociaux.

« Les États-Unis et la communauté internationale doivent prendre des mesures pour protéger l'Artsakh et l'Arménie de l'agression de l'Azerbaïdjan », a déclaré le membre du Congrès.

« Et arrêter un autre génocide », a-t-il conclu.

Campagne de nettoyage ethnique contre les Arméniens

Les attaques meurtrières perpétrées par les forces azerbaïdjanaises et la brutalisation d'étudiants arméniens innocents en début de semaine (28 août) sont une preuve supplémentaire qu'Aliev utilise le blocus du corridor de Latchine pour intimider et cibler les Arméniens d'Artsakh, a déclaré le député Frank Pallone dans un message sur X (anciennement Twitter) : « Aliev approfondit sa campagne de nettoyage ethnique contre les Arméniens », a précisé M. Pallone.

Le diable...

Suite de la page 5

les responsables du gouvernement du Haut-Karabagh s'ils démissionnaient et dissolvaient le gouvernement, en plus d'être une offre totalement dégradante pour la population autochtone du Haut-Karabagh, ne laisse espérer aucune libération pour les milliers de soldats de l'Armée de défense du Haut-Karabagh. Même si le gouvernement azerbaïdjanais formule une sorte de « pardon » symbolique, il trouvera suffisamment de failles pour des cas particulièrement « graves » puis arrêter et juger des milliers de militaires.

- En tant que citoyens azerbaïdjanais, les hommes arméniens qui, s'ils ne sont pas emprisonnés ou exécutés, ainsi que la nouvelle génération ayant atteint la majorité, seront appelés à servir dans l'armée azerbaïdjanaise. Ce seront les jeunes hommes, dont les frères et pères aînés ont combattu dans l'armée de défense du Haut-Karabagh, qui seront désormais contraints de se joindre à l'armée contre laquelle leurs aînés ont combattu. Pensez-y pendant une minute. Et même si l'on imagine que certains d'entre eux parviennent d'une manière ou d'une autre à surmonter cette barrière psychologique imprenable et à rejoindre l'armée azerbaïdjanaise, qu'est-ce qui les attendra dans leurs unités militaires ? Si le traitement réservé par l'Azerbaïdjan aux prisonniers de guerre arméniens est une indication, ni la sécurité ni la vie des conscrits arméniens dans l'armée azerbaïdjanaise ne peuvent être garanties. Certes, les conscrits ne sont pas des prisonniers de guerre ; cependant, étant donné qu'eux-mêmes ou les membres de leur famille ont combattu contre l'armée azerbaïdjanaise dans le passé, et compte tenu de la xénophobie répandue et profondément enracinée contre les Arméniens au sein de l'armée azerbaïdjanaise, ils pourraient tout aussi bien le faire.

- Le panthéon militaire de Stepanakert, où les soldats morts en défendant le Haut-Karabagh contre l'Azerbaïdjan sont enterrés et vénérés comme des héros nationaux, sera profané et finalement entièrement effacé. La population arménienne, après avoir acquis la citoyenneté azerbaïdjanaise, est donc censée tout simplement oublier ses héros et accepter la disparition de ses tombes. Cela est inévitable, car la destruction de tombes et de cimetières entiers est une pratique azerbaïdjanaise bien établie. Le nettoyage ethnique du Nakhitchevan ne s'est arrêté que lorsque toute trace de la vie et du patrimoine arméniens passés soit systématiquement effacée.

- Même si nous supposons que la population arménienne du Haut-Karabagh,

ou une partie de celle-ci, parvient d'une manière ou d'une autre à accepter tout ce qui précède, elle demeurera forcément des citoyens de seconde zone dans « son » nouveau pays. Cela n'a pas besoin d'être formel, comme c'était le cas dans l'empire ottoman, où les chrétiens étaient obligés de payer la taxe jizya (impôt autrefois imposé aux non-musulmans). Mais cela aura certainement lieu, compte tenu des années de haine, de xénophobie et d'arménophobie qui ont conditionné des générations d'Azerbaïdjanais. Cela peut se manifester par l'impunité pour les crimes commis par les citoyens azerbaïdjanais contre les Arméniens, ainsi que par la négligence délibérée du gouvernement à l'égard de projets d'infrastructure clés dans les villages arméniens. Le comportement de l'Azerbaïdjan à l'époque soviétique en est une preuve importante, lorsque les routes menant aux villages arméniens du Haut-Karabagh étaient dans un état bien pire que les routes générales d'Azerbaïdjan. Cela affectera également tous les autres services publics : les villages arméniens n'auront pas le même accès à l'eau d'irrigation, aux services d'urgence, de santé et de sécurité que les villages azerbaïdjanais. C'est une manière persistante de faire en sorte que la population se sente opprimée et de seconde zone, dans le but de la chasser.

- L'attitude de l'Azerbaïdjan à l'égard de la population arménienne du Haut-Karabagh n'est pas non plus encourageante. Il semblerait qu'une récente enquête menée par Focus Free Alliance of Euro-Asia Sociologists ait révélé que 67 % des citoyens azerbaïdjanais pensent que les Arméniens du Haut-Karabagh seront soit tués (43 %), soit déplacés (24 %), et 72 % des résidents de Bakou ne croient pas à la possibilité d'une paix avec les Arméniens. Le syndrome va donc au-delà de l'intention génocidaire du gouvernement et est endémique dans la société azerbaïdjanaise au sens large.

- Mais l'impondérable ultime pour les citoyens du Haut-Karabagh est probablement de passer d'un système de gouvernement démocratique à un système de gouvernement autocratique. Le Haut-Karabagh est un pays démocratique et sa population a une tradition profondément enracinée de vie libre. La liberté et la dignité ne sont pas seulement un mode de vie, mais une valeur nationale essentielle. L'Azerbaïdjan, en revanche, est une dictature dirigée par la même famille depuis trois décennies. Ilham Aliev, qui a « hérité » de la présidence de son père, Heydar Aliev, est président depuis 20 ans et a nommé son épouse, Mehriban Alieva, vice-présidente. En revanche, au cours des 29 dernières années, le Haut-Karabagh a eu quatre présidents différents démocratiquement élus. Le

rapport 2022 du Département d'État des États-Unis sur les pratiques en matière de droits de l'homme en Azerbaïdjan parle d'homicides illégaux et politiquement motivés, de torture, de châtiments cruels et inhumains, d'arrestations ou de détentions arbitraires et d'une myriade d'autres violations des droits de l'homme. Des rapports tout aussi accablants sur le bilan de l'Azerbaïdjan en matière de droits humains, des libertés politiques et civiles et de répression chronique et peuvent être trouvés auprès d'organisations internationales crédibles. Aucun héritage juridique ou territorial de l'Union soviétique ne peut justifier de demander à un peuple de quitter sa société libre et démocratique et de s'intégrer à une dictature brutale, qui a fait ses preuves en matière de traitements inhumains et de répression contre ses propres citoyens, sans parler d'une minorité ethnique qui au fil des ans de propagande fielleuse, le gouvernement et la société dans son ensemble en sont arrivés à la haine.

Il existe de nombreux autres exemples d'implications incalculables de l'intégration du Haut-Karabagh à l'Azerbaïdjan, sans parler des déclarations répétées d'Aliev affirmant que l'Arménie « d'aujourd'hui » est une terre historique de l'Azerbaïdjan – mais cette dernière fait l'objet d'un autre article.

Il suffit de dire qu'il devrait être parfaitement clair pour tous ceux qui acceptent la souveraineté azerbaïdjanaise sur le Haut-Karabagh et pour tous ceux qui prétendent que la minorité arménienne peut vivre en sécurité sous la domination azerbaïdjanaise, que le résultat assuré d'une telle éventualité sera le nettoyage ethnique complet du Haut-Karabagh, non seulement de sa population arménienne mais également de toutes les traces de l'héritage arménien millénaire de la région.

Tous ceux qui trouvent acceptable l'intégration du Haut-Karabagh à l'Azerbaïdjan devraient avoir l'honnêteté intellectuelle de dire qu'en réalité, ils trouvent acceptable un autre génocide dans une patrie arménienne historique. Il n'existe aucun moyen raisonnable de séparer les deux.

Enfin, il est important de noter que les implications du fait de permettre à l'Azerbaïdjan de se soustraire à ses projets de nettoyage ethnique au Haut-Karabagh vont bien au-delà du Haut-Karabagh lui-même. Cela crée un dangereux précédent contemporain de normalisation du recours à la force afin de résoudre les conflits, malgré les efforts diplomatiques et juridiques visant à limiter les méthodes de l'agresseur. L'Azerbaïdjan a désobéi aux décisions de la Cour internationale de justice du 22 février 2023 et du 6 juillet 2023 en toute impunité et a négligé les demandes spécifiques des États-Unis,

de l'Union européenne, de la Russie, de l'ONU et de nombreux autres pays visant à réouvrir le corridor de Latchine. Quel message les autorités juridiques et diplomatiques internationales envoient-elles aux autres agresseurs autocratiques dans le monde si l'Azerbaïdjan non seulement s'en sort avec ces violations flagrantes, mais parvient également à atteindre son objectif ultime de nettoyage ethnique au Haut-Karabagh ?

Une autre implication importante est l'apologie de l'abus du concept d'intégrité territoriale. Sous couvert de ses droits souverains à l'intérieur de ses frontières territoriales, Bakou a tenté de « justifier » certains des crimes les plus horribles contre la population du Haut-Karabagh, notamment la famine massive, la privation des services de santé les plus élémentaires, d'électricité, d'eau et d'Internet. Il a également perturbé méthodiquement et à plusieurs reprises la production agricole locale en tirant sur les agriculteurs travaillant dans leurs champs. La militarisation de « l'intégrité territoriale » et son utilisation abusive comme justification générale du génocide ne devraient jamais être tolérées.

En conclusion, ce serait une simplification dangereuse que de considérer la crise du Haut-Karabagh soit comme une question d'intégrité territoriale et de droits souverains de l'Azerbaïdjan, soit comme une simple crise humanitaire à résoudre par l'ouverture du corridor de Latchine. En plaidant pour une intégration du Haut-Karabagh à l'Azerbaïdjan, le monde permet en réalité le génocide et tolère la normalisation du recours à la force pour régler les conflits. Il est impératif que les médiateurs internationaux engagés dans la résolution de ce conflit – l'Arménie, la Russie, les États-Unis, la France, l'Union européenne, ainsi que le Groupe de Minsk de l'OSCE, et d'autres parties prenantes à la stabilité du Caucase du Sud comme l'Inde, la Chine, la Géorgie et l'Iran réunissent suffisamment de volonté politique et de courage moral pour adopter une position de principe en faveur du droit à l'autodétermination et à l'indépendance de la population du Haut-Karabagh.

Note : Vahan Zanoian est un spécialiste mondial de l'énergie et de la sécurité. Pendant 35 ans, il a conseillé 15 gouvernements différents sur la politique de développement économique, les stratégies du secteur énergétique, la sécurité nationale et la compétitivité internationale. Il a également été consultant auprès de nombreuses sociétés pétrolières internationales et nationales, banques et autres organisations publiques et privées. M. Zanoian soutient plusieurs initiatives de l'État en réseau.

Traduction N.P.

ABAKA

ENGLISH SECTION

MONDAY SEPTEMBER 11, 2023

500 Immoral European Rabbis Sell Their Souls to the Azeri Devil

BY HARUT SASSOUNIAN, PUBLISHER, THE CALIFORNIA COURIER

Last month, I wrote about two groups of ‘Righteous Jews’ who urged the government of Israel to intervene with Azerbaijan to open the Lachin Corridor.

The first group of 17 Israelis, including Rabbis, journalists and scholars, sent a letter to the Foreign Minister of Israel on January 15, 2023. The second group of 35 Israelis, including Rabbis, scholars, journalists, a former Cabinet Minister and Knesset Member, architects and scientists, sent a letter to the President of Israel.

Contrast the righteous actions of the above two Israeli groups to the immoral behavior of 500 European Rabbis who are planning to hold a conference in Azerbaijan in November at the invitation of Pres. Ilham Aliyev, the Jewish News Syndicate (JNS) reported. The visit is organized by the Orthodox rabbinical alliance in Europe that unites more than 700 religious leaders from communities across Europe.

“Azerbaijan is a place with a special memory for the Jewish people, and is home to one of the most unique Jewish communities in the world,” said Rabbi Pinchas Goldschmidt, president of the Conference of European Rabbis who met with Aliyev earlier this year.

Rabbi Goldschmidt’s words were followed by the ridiculous statement of Elchin Amirbayov, the representative of Pres. Aliyev: “The fact that this European rabbinical conference will be held here in Baku is recognition of people feeling safe here; it is just the right place.” Equally ridiculous was the statement of Rabbi Zamir Isayev of Baku, who told JNS that Azerbaijan “is much safer than any country in Europe.” These Rabbis must have forgotten that just two months ago a terrorist group plotted to blow up the Israeli Embassy in Baku.

JNS reported that “the planned trip comes amid burgeoning relations between Israel and Azerbaijan that developed from a centuries-long affinity between the two nations into an unprecedented strategic partnership.” How could relations between Israel and Azerbaijan have a “centuries-long affinity” since Azerbaijan became a state only in 1918 and Israel in 1948?

In fact, relations between the two countries are not based on ‘affinity’ at all, but on Azerbaijan supplying almost half of Israel’s energy needs, while Israel sells to Azerbaijan over \$5 billion of arms — 70% of its sophisticated weapons, including illegal cluster bombs — which Baku used during the 2020 War to kill and injure thousands of Armenian soldiers. Rushing to gloat over the pending arrival of European Rabbis in Baku, Aze. Media published an article under the

title: “A rabbinical conference in Muslim Azerbaijan,” reporting that “the Azerbaijani nation prides itself on having a rich multi-culturalism policy, which gives equal respect to all faiths and religions living in Azerbaijan.” This is a complete lie as all minorities in Azerbaijan suffer from discrimination and massive violation of human rights. Native Azeris themselves are victims of prosecution by Azerbaijan’s government in case they say anything critical about Pres. Aliyev.

Azerbaijan’s love affair for Israel and Jews has a much more sinister agenda than the simple exchange of oil for weapons. It is prompted by Azerbaijan’s anti-Semitism under the false belief that “Jews control everything in America,” and if Azerbaijan is nice to Jews, then they will influence the United States to have a pro-Azerbaijani stance. This is Baku’s obvious plan to counter the Armenian ‘lobby’ in the United States.

While Turkey and Azerbaijan woo American Jews and Israel hoping to benefit from their lobbying in the United States, it is unwise of Israel and Jews to go along and reinforce the anti-Semitic attitude of Azeri officials. The group of immoral European Rabbis is under the mistaken impression that Azeris welcome them with open arms because of their love for Jews. These Rabbis do not realize that they are simply allowing themselves to be exploited by Azerbaijan for its perceived political gains.

Even though Israel opened its Embassy in Baku in 1993, Azerbaijan established its Embassy in Tel Aviv in 2023, only after announcing the opening of its representative office in Ramallah, West Bank, the de facto capital of the Palestinian Authority, to counter the backlash from many Muslims within Azerbaijan and around the world.

French historian Marc Knobel wrote an indignant article in Le Point French newspaper on August 8, harshly criticizing the European Rabbis’ planned trip to Baku. Knobel wrote: “Gentlemen Rabbis, I am ashamed and I am Jewish.” Importantly, he reported that Haim Korsia, the Chief Rabbi of France, will not accompany the other Rabbis to Azerbaijan “to flatter the dictator of Baku and will not allow himself to be bribed by such a regime.”

The 500 immoral European Rabbis, instead of siding with the starving 120,000 Artsakh Armenians, are selling their souls to the devil in Baku.

Azerbaijan is encroaching on Armenia’s territorial integrity, warns PM Pashinyan after deadly border attack

Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan accused Azerbaijan of encroaching on the territorial integrity of Armenia after Azeri forces killed 3 Armenian troops and wounded 2 others in a border attack on Friday.

“Today, Azerbaijani Armed Forces, using UAVs and mortars, attacked positions towards the Armenian combat outposts nearby Sotk & Norabak, leaving 3 servicemen dead & 2 wounded. Encroachments on the territorial integrity of Armenia, combined with warmongering rhetoric, are a continuation of Azerbaijan’s policy,” PM Pashinyan said in a post on X.

The Armenian Ministry of Defense initially reported that the death toll was 4, but then updated it to 3.

Azerbaijan’s aggressive behavior could seriously disrupt peace efforts, warns Armenia after deadly attack

The Armenian Ministry of Foreign Affairs has strongly condemned Azerbaijan’s military aggression targeting Armenian border positions in Gegharkunik province and warned that Baku’s actions could seriously disrupt the efforts aimed at establishing stability and lasting peace in the region.

In a statement released Friday, the Armenian foreign ministry called on the international community to restrain Azerbaijan’s growing maximalist behavior.

Below is the full statement issued by the foreign ministry.

“On September 1, the armed forces of Azerbaijan opened fire on the positions of the armed forces of the Republic of Armenia located in the area of Sotk and Norabak in the Gegharkunik region, which resulted in casualties of 4 killed and 1 wounded. Azerbaijan’s armed forces also used mortars and UAVs,

“During this period, the Republic of Armenia has repeatedly signaled that Azerbaijan, aiming at carrying out pre-planned military actions, deliberately and systematically is spreading disinformation.

“The encroachments against the territorial integrity of Armenia, combined with the statements and bellicose rhetoric regularly made by the Azerbaijani side on various levels as well as channeled through various state media, are the continuation of Baku’s aggressive policy aimed at settling existing problems and imposing its own will through the use of force and the threat of use of force.

“Under the conditions of targeted calls and growing pressure to lift the illegal blockade of the Lachin corridor, Azerbaijan’s provocation is also aimed at diverting the attention of the international community and avoiding the fulfillment of its obligations.

“We strongly condemn this kind of aggressive behavior of Azerbaijan, which is accompanied by the factual siege of the people of Nagorno-Karabakh through the 8-month-long illegal blockade of the Lachin Corridor, and can seriously disrupt the efforts aimed at establishing stability and lasting peace in the region. The Republic of Armenia reaffirms its principled position that all units of Azerbaijan’s armed forces must be withdrawn from the sovereign territory of Armenia.

“We call on the international community and the actors interested in real stability in the region to restrain Azerbaijan’s daily increasing maximalist behavior through the existing mechanisms and active and clear steps in order to prevent further escalation of the situation and to bring Azerbaijan to a constructive track.”

Kremlin responds to PM Pashinyan, says no plans to leave South Caucasus

Moscow has responded to Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan’s recent statement that Russia itself is leaving the South Caucasus with its actions or inactions.

Kremlin spokesperson Dmitry Peskov, reacting to the statement, said that Moscow has no plans to leave the region. “We have deep respect for Prime Minister Pashinyan, we appreciate the working

Cont’d on page 8

Azerbaijan has a plan B if Armenia refuses to open 'Zangezur corridor'

The operation of the "Zangezur corridor" can increase cargo transportation through the Middle Corridor by 5-8 million tons per year. As Interfax reported, Azerbaijan's Minister of Foreign Affairs Jeyhun Bayramov stated this in an interview to Azertac news agency and Magyar Demokrata Hungarian newspaper, within the framework of his official visit to Hungary.

"The Zangezur corridor is one of the elements of the East-West transport route. Experts have estimated that the Zangezur corridor can add an additional 5-8 million tons of cargo transportation [(annually)] to the Middle Corridor. This is a great benefit not only for Azerbaijan and Armenia, but also for other countries," Bayramov said.

The Azerbaijani FM stated that the opening of the "Zangezur corridor," i.e. unhindered communication between the main part of Azerbaijan and its exclave of Nakhchivan Autonomous Republic, is part of the tripartite statement signed by the leaders of Azerbaijan, Russia, and Armenia on November 9, 2020.

At the same time, the Azerbaijani FM noted that Armenia has taken a "non-constructive position" regarding the opening of the "Zangezur corridor." "Azerbaijan will continue the work in this regard, keeping in mind plan B. And for us, the project will be implemented even without the participation of Armenia; but in that case, it [(Armenia)] will simply remain out of the number of beneficiaries," the Azerbaijani FM said.

Interfax noted that Azerbaijan plans to complete all work in its territory by 2024 for the launch of the "Zangezur corridor."

Armenia is not against the opening of regional transport communications, but asserts the jurisdiction of the countries through whose territory these communications will pass.

No doubt about Aliyev's genocidal intent: Luis Moreno Ocampo urges US to step in to prevent new atrocity

There is no doubt that genocide intentions are there, former prosecutor of the International Criminal Court Luis Moreno Ocampo said at the Congress Human Rights Commission hearing on the blockade of the Lachin corridor.

Mr. Ocampo called on the the US to stop Azerbaijan's Genocide against Artsakh's indigenous Armenian population. He said as a party of the Genocide Convention, the US has to prevent and punish it.

"You have to prevent that genocide. Stop the one already happening and prevent the one which is coming," he said.

"The US is deeply involved in the negotiations. But there can be no negotiations between the genocide perpetrator and the victim. Just stop the genocide and then discuss negotiation. You cannot be involved in negotiations when President Aliyev is using genocide as a method of negotiation," he said.

"If you know that President Aliyev is using genocide and trying to deny the genocide, the US assistance to denial of genocide could be considered complicity," the former ICC Prosecutor said.

"The US President or Secretary of State can officially tell Mr. Aliyev to remove, unconditionally, the blockade of the Lachin Corridor, or we consider you responsible for genocide. That will trigger a lot of consequences," Luis Moreno Ocampo said.

VISIT ABAKA NEWS
www.abakanews.org

Kremlin...

Cont'd From page 7

and very constructive relations between him and President Putin, but we can't agree with those narratives. Russia doesn't plan to go anywhere. Russia continues to play a consistent, very important role in stabilizing the situation and ending the conflict. In this context, what matters is the commitment of all regional countries to the trilateral statements on Nagorno-Karabakh. There've been new developments that have somewhat changed the situation, but this doesn't mean that Russia is somehow deviating from its activity," Peskov told reporters.

Peskov said that more Armenians live in Russia than in Armenia itself. Mentioning Armenia's participation in integration processes, Peskov said that "Armenia has become the CIS champion with its pace of development."

Austrian lawmakers call on Azerbaijan to open Lachin Corridor in line with ICJ order

Two lawmakers representing the major political parties of Austria, the Greens and the Social Democratic Party of Austria (SPÖ), which comprise the ruling coalition, have called on Azerbaijan to reopen the Lachin Corridor.

Austrian Member of Parliament Ewa Ernst-Dziedzic, The Greens' spokesperson for foreign policy, has released a statement calling on the EU and the international community to ramp up pressure.

"The escalation in the conflict between Armenia and Azerbaijan continues constantly. We are receiving reports of an impending famine if the situation doesn't urgently change. Nagorno-Karabakh has been cut off of supplies for months, with devastating consequences, such as malnutrition, miscarriages, absence of medication. Now there's an urgent need to return to dialogue between the two parties to the conflict and find a solution to swiftly mitigate the disastrous humanitarian situation," Ewa Ernst-Dziedzic said in a statement.

She added that the EU and the international community should increase pressure and that Azerbaijan must open the Lachin Corridor in line with the ICJ ruling. "We can't tolerate when the civil society becomes a toy for politics and starves because of political reasons. As long as this is the case, Azerbaijan should not be a trade partner for the EU," she added.

"We can't tolerate the explicit destruction of the Armenian population in Nagorno-Karabakh, and therefore we must use all levers to prevent it," the Austrian lawmaker added.

"Despite the Russian aggression in Ukraine, the South Caucasus developments shouldn't be ignored", she said.

SPÖ's spokesperson for foreign policy, MP Petra Bayr said in a statement that the situation in Nagorno-Karabakh is disastrous and 120,000 people are cut off from the outside world by Azerbaijan. "There, near the gates of Europe, a crime against human rights is taking place," Petra Bayr said.

Noting the ICJ ruling ordering Azerbaijan to open the Lachin Corridor, Petra Bayr said she expects that the EU will finally discuss the situation.

"The fact that responsible decision-makers in international organizations are silent is absolutely unforgivable. I expect Foreign Minister Schallenberg to address this crime in the EU and to bring it to the agenda as soon as possible. The National Council asked him to do so as early as last year."

Bayr said she would send a parliamentary inquiry to Austrian FM Schallenberg asking him to present what measures the Austrian government has taken for opening humanitarian aid supplies through Lachin Corridor and what questions he's raised during his meetings with his Azeri counterpart.

In a phone talk with Aliyev, Blinken expresses concern over deteriorating humanitarian situation in Nagorno-Karabakh

US Secretary of State Antony J. Blinken spoke with Azerbaijan's President Ilham Aliyev on September 1 to express the United States' concern over the deteriorating humanitarian situation in Nagorno-Karabakh.

He reiterated the call to reopen the Lachin Corridor to humanitarian, commercial, and passenger traffic, while recognizing the importance of additional routes from Azerbaijan.

The Secretary underscored the need for a dialogue and compromise and the importance of building confidence between the parties. He pledged continued US support to the peace process.

Kremlin: Russia will continue to be guarantor of stabilization of situation in Karabakh

Russia will continue to play the role of guarantor of security and stability in the South Caucasus, particularly in Nagorno-Karabakh, Russian presidential press secretary Dmitry Peskov told reporters, news.am informs.

"Russia continues to play a consistent, very important role in stabilizing and deconflicting the situation in this region. We will continue that role," said Peskov.

According to him, in this case, "it is very important for all the relevant countries of this region to adhere to the two-year-old tripartite agreements that have been signed."

"Following those agreements is the key to success," Peskov added.

ԱԳԱԳԱՅ
ՀԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

Օրհնութեամբ՝ դանատաւայոց առաջնորդ գերշ. Տ. Աբգար եպիս. Յովակիմեանի

Հանդիսաւոր Նշում

«ԱԳԱԳԱՅ» ՀԱԲԱԹԱԹԵՐԹԻ 48-ՐԴ ՏԱՐԵՒԱՐՁԻ

Երաժշտական աննախադէպ երեկոյ նուիրում՝ հանճարեղ երգահան - խմբավար

Արամ Խաչատուրեան-ի

Մանուէլ Քեօշկերեան

Մանուկներու համար
Quatuor Rhapsodie ջութակի
Nayiri Piloyan: Alto
Amélie Lamontagne: violon
Ana Drobac: violon
Caroline Richard: Violoncelle

և Սօփրանո Սաշա Հիւանեանի

ճննդեան 120 ամակին

Հարաւ, 4 Նոյեմբեր 2023
և ժամը 8:00-ին

Թեքեան Մշակ. Միութեան Յ. և Ս. Արզումանեան սրահին մէջ

825 Rue Manoogian, St-Laurent, H4N 1Z5
(514) 747-6680

19 DAYS
MARCH 16 TO APRIL 3RD 2024

EASTER TOUR TO EGYPT

Cairo, Alexandria, Aswan, Abu Simbel, Luxor, Hurghada

LIMITED SPACE
\$US 3475*
(land cost + 2 interior flights)

Early booking rebate* (\$US100)

For participants paying deposit of \$US 750 the latest on September 1st

DETAILS TO FOLLOW
Open to all from anywhere in the world

Tekeyan center (514) 747-6680
Kayané (514) 983-4759
Nora (438) 889-4743

«ԲԱՍՏՐՄԱՃԵԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ»-Ի ԿՐԹԱԹՈՇԱԿ

PASDERMAJIAN FOUNDATION SCHOLARSHIP
FONDATION PASDERMAJIAN BOURSE D'ÉTUDES

«Բաստրմաճեան Հիմնադրամ»-ի 2023-2024 ուսումնական տարեշրջանի համալսարանական կրթաթոշակի դիմումագրերը պիտի ընդունուին մինչեւ՝ 1 Նոյեմբեր 2023

Թեկնածուն պարտի ըլլալ՝

- Համալսարանական ուսանող՝ Պսակաւոր, Մագիստրոս կամ Դոկտորական աստիճանի:
- Յաջող իր ուսումնական արդիւնքներուն մէջ եւ գործունէայ տեղական եւ ի մասնաւորի հայկական կազմակերպութիւններէ եւ միութիւններէ ներս:
- Շրջանաւարտ՝ Մեծն Մոնթրէալի մէջ գործող հայկական երկրորդական վարժարանէ մը: Եթէ վարժարանը այդ ուսումնական տարեշրջանի ընթացքին երկրորդական 5րդ կարգ չունի, ուրեմն տուեալ վարժարանի բարձրագոյն կարգի աշակերտները՝ շրջանաւարտ կը նկատուին:

Բարեհաճեցէ՛ք 2023-2024 տարեշրջանի դիմումագրերը պատուիրել կապուելով հետեւեալ Է-նամակի հասցէին՝ pasdermajian.scholarship@gmail.com

Նկատի պիտի առնուին միայն լրիւ ամբողջացած եւ Է-նամակով ուղարկուած դիմումագրերը, պահանջուած փաստաթուղթերով :

ՍՈՅՆ ՏԱՐՈՒԲԱՆ ՅՈՒՆՈՒԱՐ-ՅՈՒԼԻՍ ԺԱՄԱՆԱԿԱՇՐՋԱՆԻՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՍՈՒՏՔ ԳՈՐԾԱԾ ԱՄԵՆԱՄԵԾ ԹԻՒՈՎ ԶԱՂԱՔԱՑԻՆԵՐԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ Հ. ԶԱՂԱՔԱՑԻՈՒԹԻՒՆ ՈՒՆԵՅՈՂՆԵՐՆ ԵՆ

Վիճակագրական Կոմիտէն 2023թ. Յունուար-Յուլիս ամիսներու ժամանակաշրջանով ամփոփած է հիմնական ժողովրդագրական ցուցանիշներն ու ներկայացուցած է բնական շարժի եւ ՍԷԿՏ համակարգով ստացուած սահմանային գրանցումներու վերաբերեալ նախնական տուեալները: Civic.am-ը Վիճակագրական Կոմիտէի կայքէն տեղեկացաւ, որ 2023թ. Յունուար-Յուլիսին կենսունակութեան գործակիցը՝ ծնածներու եւ մահացածներու յարաբերակցութիւնը, կազմած է 141%, նախորդ տարուան նոյն ժամանակաշրջանին արձանագրուած 118.6 %-ի համեմատ:

Յունուար-Յուլիսին ծնած է 20.111 մարդ, մահացած՝ 14.265 մարդ: Համեմատութեան համար նշենք, որ նախորդ տարի՝ 2022-ի նոյն ժամանակահատուածին ծնած է 19.492 մարդ, մահացած՝ 16.435 մարդ: 2023թ. բացարձակ ցուցանիշի փոփոխութիւնը 2022-ին ծնածներու նկատմամբ կազմած է 103,2, մահացածներու նկատմամբ՝ 86,8 տոկոս: Բնական յաւելաճը 2023-ի Յունուար-Յուլիսին կազմած է 58463 մարդ՝ 2022-ի նոյն ժամանակաշրջանի համեմատ՝ 1,9 անգամ: Հաշուետու ժամանակաշրջանին արձանագրուած է ամուսնութեան 9.156, ամուսնալուծութեան՝ 2.590 դէպք:

2023թ. Յունուար-Յուլիսին ՀՀ մուտք գործած է 2.645.161, ելք կատարած է 2.606.902 մարդ: Ըստ քաղաքացիութեան երկրի՝ ՀՀ մուտք գործած ամենամեծ թիւով քաղաքացիները ՀՀ քաղաքացիութիւն ունեցողներն են՝ 1.049.587 մարդ, ՀՀ քաղաքացիութիւն ունեցող 1.086.338 մարդ ալ ելք կատարած է Յունուար-Յուլիսին: Հաշուետու ժամանակաշրջանին Ռուսիոյ քաղաքացիութիւն ունեցող 984.216 մարդ մուտք գործած է մեր երկիր, ելք կատարած է 939.820 մարդ, Վրաստանի քաղաքացիութիւն ունեցող 201.811 մարդ մուտք ունեցած է, ելք կատարած է 196.855-ը: Ըստ թուաքանակի մեծութեան՝ յաջորդիւ Իրանի, այնուհետեւ ԱՄՆ քաղաքացիներն են, ապա եւ՝ Ուքրանիոյ, շնդկաստանի, Ֆրանսայի, Գերմանիոյ, Պելառուսիոյ, Սոլտովայի, Չինաստանի քաղաքացիութիւն ունեցող քաղաքացիները: